

LJUDSKI GLAS

Glasi „Kmetko-delavske zveze“

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto 60 K, za pol leta 30 K, za črt leta 15 K, na mesec 5 K; posamezna številka K 1.40. — V inostranstvu razmeroma več.

Vse dopise in pošiljatve za uredništvo in upravništvo „Ljudskega glasu“, kakor tudi za tajništvo K. D. Z. pošiljajte frankirane na naslov: Ljubljana, poštni predal 168. Poštne proste so le reklamacije. Ustmena poročila: v Ljubljani, Šelenburgova ulica 6.

Obljubljajo nove davke!

Sedanja liberalno-radikalno-turška in samostojneška vlada, ki se je šele pravkar sestavila, že obljublja zopet nove davke, ki jih naj nosita kmet in delavec! Mi smo že zadnjič poročali, kakšen državni proračun za prihodnje leto pripravlja ta vlada in smo povedali, da dovoljuje ta proračun ogromno vsoto za ta nesrečni militarizem.

Finančni minister je rekel, da so državne finance obupne, sedaj pa hočejo vladni gospodje primanjkljaje pokrivati iz žepov ubogega ljudstva, dočim so ves čas razsipali denar za militarizem.

Finančni minister zahteva, da se izdatki zmanjšajo, dohodki (t. j. davki) pa povečajo. Sedanja vlada očividno namerava, kakor je pač navada v vseh militarističnih državah, da zmanjša državne izdatke v izobraževalne, socialne in gospodarske namene, da pa zviša davke zato, da dobi vojni minister za militarizem, puške in kanone, še več kakor bo zahteval! Začenja se zopet tista stara kapitalistična pesem o militarizmu, ki vodi ljudstvo v smrt in pogubo!

Vlada torej napoveduje novo povišanje že itak neznosnih in krivičnih davčnih bremen, kar bo življenje zopet znatno podražilo. In spet bo Slovenija občutno prizadeta, ker ima najboljše davčni aparat, dočim v drugih delih države ponekod vsled pomanjkanja davčnih uradnikov niti ne morejo davkov pobirati!

Da se sedanja reakcionarna vlada obdrži na krmilu, je pa Turkom še obljubila, da država plača odškodnino za veleposestniško zemljo v Bosni eno milijardo kron, ki jih bodo zopet kmetje in delavci cele države morali plačevati v obliki novih davkov! In naši samostojneži se upajo potemtakem še med našim ljudstvom nastopati kot zastopniki revnega kmeta. Izdali so agrarno reformo in z drugimi vladnimi strankami vred obljublajo, komaj da so prestopili ministrski prag, našemu kmetko-delavskemu ljudstvu nove davke! Toda naj se nikar ne motijo: Razkrinkani so v svoji laži in izdajstvu in čaka jih obračun že pri prihodnjih volitvah!

Novi davki rode novo draginjo, nova draginja nove doklade državnim nastavljenecem in — nove papirnate bankovce. Kam naj to pripelje?

Naše kmetko-delavsko ljudstvo je za eno izkušnjo zopet bogatejše: Spoznalo je, da so samostojneži prav takšne militaristične kapitalistične branže, kakor liberalci ali pa klerikalci, le s to razliko, da so samostojneži še novinci v svojem poslu.

Mi pa pravimo ponovno: Kmetko-delavski proletarijat! Obrni hrbet lažnjivcem in organiziraj se v svoji edini pravi KDZ, da lahko organizirano nastopiš zoper svoje izkoriščevalce!

Notranje - politični položaj.

V zadnjih dneh se je, kakor že poročano, vlada izpopolnila; vstopili so vanjo Turki in naši samostojneži, katerih vodja Pucelj je postal poljedelski minister. Sedaj je torej vlada trdna, seveda trdna le zato, ker si je znala Turke in samostojneže kupiti z denarjem, slaba in še prav slaba je pa v zaupanju, ki ga ima med ljudstvom.

Celo med liberalci samimi je prišlo nedavno do hudega nesporazumljenja, ker so se tako enostavno prodali Turkom le zato, da se obdrže na vladi, in ker so se izneverili svojemu agrarnemu programu. Opozicija strank proti sedanji bankokratski in policajdemokratski vladi je pa tudi zelo močna: V opoziciji so socialni demokrati, komunisti, Radičevci, klerikalci, sedaj tudi še hrvaški Narodni klub in deloma tudi zemljoradniki iz Srbije, Bosne in Dalmacije, ter srbski republikanci.

Svojega šibkega položaja se vlada dobro zaveda in hoče biti sedaj močna, t. j. vladati hoče z „močno roko“.

Prišlo je, kar smo mi že v naprej trdili: Združena je sedaj v vladi vsa bankokracija v Jugoslaviji v ljubkem objemu: Liberalci, srbski radikalci, Turki in samostojneži! Tolažimo se, da vlada bankokracije in policajdemokracije tudi ne bo večna!

Opozicijo zoper vlado tvorijo republikanske, socialistične ter avtonomistične stranke. V glavnem se suče sedaj boj okoli centralizma in avtonomije. Komunisti so se izjavili za avtonomijo. V Sloveniji bo dobilo gibanje za avtonomijo novo moč in novo silo. Vsakdanje strašilo s „separatizmom“ in „rušenjem države in narodnega edinstva“ ne vleče več, ker masa vedno bolj spoznava, da se skriva za temi gesli nekaj drugega kakor želja po močni in edinstveni državi: masa uvideva, da so te besede samo prazne fraze v ustih onih, ki jih najbolj rabijo, da prikrijejo svojo pravo voljo, namreč zagotoviti si nadvlado svojih strank in različnih „porodic“ v državi. Očitka separatizma in radičevstva itd. se danes nihče več ne boji — boje se pa sedanje vladne stranke prihodnjih volitev!

Občinske volitve.

Dne 26. t. m. je vlada razpisala občinske volitve za mesta Ljubljano, Maribor, Celje in Ptuj. Volitve v teh štirih mestih se bodo vršile dne 26. aprila. Ljubljana bo volila občinskih 48 odbornikov in 48 namestnikov, Maribor 40 odbornikov in 40 namestnikov, Celje 32 odbornikov in 32 namestnikov, Ptuj 24 odbornikov in 24 namestnikov. — Volišč bo v Ljubljani 14, v Mariboru 5, v Celju 2, v Ptuj 1.

Volivni imeniki zadnjih volitev v ustavotvorno skupščino bodo v vseh štirih občinah kot pravomočni razpoloženi skozi tri dni, t. j. dne 31. marca, 1. in 2. aprila od 9. do 12. in

od 15. do 18. ure vsakomur na vpogled, ne da bi se moglo v njih še kaj izpremeniti. Kandidatske liste se morajo vložiti najkasneje do 5. aprila do 18. ure in sicer za Ljubljano pri poverjeništvu za notranje zadeve, za ostala mesta pa pri nadležnih okrajnih glavarstvih. Pozneje vložene kandidatne liste se ne bodo upoštevale. Kandidatne liste se morajo spisati na uradno izdanem tiskanem obrazcu, ki ga vsak volivni opravičenec dobi od 29. t. m. naprej bodisi pri svojem magistratu, ali pri okrajnem glavarstvu, ali pri poverjeništvu za notranje zadeve. Dne 18. aprila morajo one volivne skupine, ki svoje kandidatne liste vložijo, podati tozadevno pismeno izjavo.

Naše organizacije v teh mestih so že pridno na delu, da izvrše vse potrebne priprave, pa tudi da izvrše primerno agitacijo. Takoj potem, ko bodo volitve v mestih izvršene, pridejo na vrsto podeželske občine.

Upamo, da bodo vse naše organizacije KDZ izvršile naš ponovni poziv, da pravočasno store svoje korake, da se udeležijo občinskih volitev in čim najsijajnejše zmagajo! Za agitacijo nam je vsem merodajen naš kmetko-delavski program.

Silno važno je, da naša stranka častno zmaga tudi v občinah. Ni treba tega še posebej dokazovati, ker je pač vsakemu jasno, da je občina temelj družbe. V občini je začetek družabnega gospodarstva in vir politike. Kdor ima občino v rokah, ta večinoma tudi končno odločuje.

Torej, sodrugi, bodimo pripravljeni, da bomo mogli sedanjim občinskim mogotcem vseh mogočih kapitalističnih kalibrov zadejati odločilni udarec, odpraviti škandalozno njihovo gospodarstvo in uvesti na mesto njega v občini socialistično gospodarstvo!

Viničarji.

„V posvetovalni dvorani okrajnega glavarstva v Mariboru se je vršila dne 21. marca t. l. ob 10. uri dopoldne anketa o osnutku novega „Viničarskega reda za Slovenijo“, katerega je predložilo poverjeništvu za socialno skrbstvo. Ankete so se udeležili za skupno poverjeništvu za kmetijstvo, okrajni glavar v Mariboru, vodje okr. gl. Ptuj in Ljutomer, narodni poslanec Filip K. sovar, zastopnik okrajne bolniške blagajne v Ljubljani, ravnatelj državne vinarske in sadjarske šole v Mariboru, višji kletarski nadzornik v Mariboru, zastopniki političnih strank JDS, SKS, JSDS, NSS in SLS in strokovnjaki organizacij Vinarskega in sadjarskega odseka slov. kmetijske družbe v Mariboru, Kmetko-delavske zveze, Narodno socialne stranke, Jugoslovanske strokovne zveze, Viničarske zveze in Kmetke zveze. Razpravo je vodil komisar poverjeništvu za socialno skrbstvo dr. Šlibar. V daljšem referatu je obravnaval dosednji razvoj viničarskega vprašanja in primerjal postavbo z dne 2. maja 1886, po kateri se ustanovi Viničarski red za Štajersko, z osnutkom novega Viničarskega reda za Slovenijo. Osntek do-

loča v § 16 a eksistenčni minimum viničarjevih prejemkov. Nove so tudi določbe o viničarjih kot kvalificiranih delavcih (§ 1), viničarskem spričevalu in viničarski knjigi (§ 5), krajevnih viničarskih komisijah kot razsodiščih (§ 27) in bolniškem zavarovanju viničarjev (§ 28). Debata, ki je trajala do 16. ure popoldne, so se udeležili gg. dr. Pirkmajer, dr. Žužek, Slanovec, Stabej, Šut, Robič, Verlič, Lipovšek, Žebot, Puklavec, Zabavnik, Žmavc, Vesenjak, Vahtar in Kisovar. V končnih izjavah so zastopniki vseh strank in organizacij izjavili, da smatrajo osnutek za primerno podlago pri rešitvi viničarskega vprašanja, ako se upošteva nekaj dodatnih predlogov. Izrazili so nujno željo, da bi vlada brez odloga naredbenim potom uveljavila novi viničarski red za Slovenijo.

Tako uradno poročilo. O zadevi je treba obširneje izpregovoriti. Nad 40.000 viničarjev naseljuje štajerske vinorodne gorice. Ta ubogi narod umira s tiho, strašno smrtjo, katero povzroča dolgoletno pomanjkanje in hiranje. Javnost in njeni besedniki zro na to mirno, topo, brez razumevanja. Gorje tem laži-voditeljem, ako se obup ubogega viničarskega naroda izpremeni v gnev. Opozorjamo državno oblast, da viničarsko vprašanje ni samo pereče socialno vprašanje. Masa viničarskega naroda leži ob severni periferiji naše državne meje. Lahko si je predstavljati, kakšne bodo posledice socialnih nemirov v slučaju mednarodnih zapletljajev. Ne smemo pozabiti, da so naše državne meje zelo mlade...

Sedanja vlada izjavlja, da je pripravljena ugodno in takoj rešiti viničarsko vprašanje. Predložila je osnutek novega Viničarskega reda, katerega sicer ne moremo priznati kot končne rešitve, ki pa daje ubogim viničarjem vsaj najpotrebnejše. Nadejamo se, da dana beseda velja. Prenevarno bi bilo igrati se še nadalje z ognjem.

Naša dolžnost pa je, da razkrinkamo lažiproroke klerikalnega socializma. Nad vse gnusna in podla je demagogija, katero uganja klerikalna „Zveza viničarjev“ in njena mati „Jugoslovanska strokovna zveza“. Vsak ve, s kakšnim patozom viče „Novi čas“ in lansko leto „Večerni list“ o viničarjih. Vse to je le lažnjiva in gnusna agitacija. Kajti dokazano je, da je ravno duševni vodja klerikalnih delavskih organizacij dr. Gosar kot bivši poverjenik za socialno skrbstvo kriv, da se je rešitev viničarskega vprašanja zavlekla. Nad pol leta je sedel v vladi. Ni zganil mezinca za viničarje. Na srcu so mu bili klerikalni veleposestniki — vinogradniki in njihova „Kmetška zveza“. Klerikalni govornik g. Žebot je to na zadnji anketi brez ovinkov in rdečice priznal. Sedel je na strani zastopnikov klerikalne „Zveze viničarjev“. To ga pa ni najmanjše ženiralo, da se ne bi izjavil za kapitalistični „Vinorejski odsek“ in proti zahtevam ubogih viničarjev.

Zastopnik kapitalistov vinogradnikov gosp. Robič, klerikalec g. Žebot in samostojnejš g. Lipovšek so se združili v boju proti viničarskim pravicam. Kako revno ulogo so igrali poleg tega triumvirata zastopniki klerikalnih delavskih organizacij! Čutili so v dnu svojih duš, kako resnične so besede zastopnika socialistične „Kmetško-delavske zveze“, ki je edini povedal navzočim kapitalistom resnico v brk. Klerikalci so čutili veliko krivdo dr. Gosarja in ga niso upali braniti niti z besedico. Pustili so, da jih reši zastopnik „Viničarskega odseka“ g. Robič. Ta je svojo ulogo precej nerodno rešil. Rekel je, da so zahteve viničarjev neutemeljene in bedaste. Pri tem se je pa skliceval na izjavo človeka, ki je najprvo sam zastopal te zahteve, potem se pa zbal gospodov posestnikov in šel v Kanoso. Previdno je tudi zamolčal, da so ravno njegovi somišljeniki sabotirali del okrajnih viničarskih komisij in da je v toliko „Vinarski odsek“ sokriv dr. Gosarjevega zločina nad viničarji.

Deželni vladi pa priporočamo, da drži svojo besedo in izda naredbo o novem Viničarskem redu. Nikar naj ne pomnožuje število krivcev z nadaljnim zavlačevanjem. Ker zagotovimo jo v imenu vsega viničarskega naroda, da bo krivce zadel gnev in kazen naroda!

Agrarna reforma in politika.

Če se poleg vsega izrablja vera v politične namene, je po sebi umljivo, da temu namenu služi tudi agrarna reforma, ki je za stranke zelo prikladen objekt. Gre pa za to, kako se to izrablja, ker ni vseeno, če ima dotična stranka od tega koristi ali pa ne in pa kakšne koristi. V tem pogledu je klerikalna stranka vzor, kako izrabljati objekt, da si stranka poveča svoj vpliv in število pripadnikov. Agrarno reformo v Sloveniji ima v zakupu JDS, ki ima v svojem programu kot eno glavnih točk radikalno izvedbo agrarne reforme. S tem je stranka v prijetnem položaju, da si pridobi mnogo pristašev med kmetiskim ljudstvom. Da pa stranka napelje v resnici vodo na svoj mlin, mora postaviti na vodilna mesta ljudi, ki stvar razumejo. V tem slučaju je pa JDS imela malo srečno roko in vidi se že, da kolo zastaja in nevolja ljudstva raste. Toda ljudje pri nas so napačno poučeni in mislijo, da vse to prihaja iz Belgrada. Je pa narobe. Ministrstvo za agrarno reformo je izdalo naredbe, ki so v celoti in v svojem bistvu povsem dobre. Tako je ena od teh izdana 3. septembra 1920, br. 14.082, ki govori o drž. nadzoru in državni upravi veleposestev. Člen 3. določa, da morajo lastniki veleposestev te opravljati kar najboljše in gospodarstvo mora biti strogo racionalno in intenzivno, torej po vseh principih moderne vede. Člen 5. zahteva, da lastnik vzdržuje za tak obrat potrebni inventar v polnem obsegu. Člen 7. pa določa, v katerem slučaju se postavi veleposestvo v državno upravo. In sicer: točka a) ako bi lastniki ne hoteli ali ne mogli delati v smislu člena 3. in 5., b) ako bi lastniki ali njihove uprave s svojim postopanjem ovirale izvedbo agr. reforme, c) ako bi bila državna uprava v javnem interesu ali interesu nemotene izvedbe agrarne reforme. Člen 8. zahteva za drž. upravitelje kvalificirane kmetijske ali šumarske strokovnjake. Člen 23. pa zahteva čimprejšnjo uvedbo srbohrvaščine ali slovenščine v knjigovodstvo in kot upravni jezik na vseh veleposestvih brez izjeme.

To je nekaj v jedru podanih določb zgoraj omenjene ministrske naredbe, ki je izšla že enkrat poudarjeno septembra meseca 1920. Sedaj pa na kratko pogledimo, kako je izpolnila te ukaze Belgrada agrarna direkcija v Ljubljani, ko je znano, da so JDSovci največji centralisti.

Vsa veleposestva, gre tu za ona nad 1000 ha površine, imajo svoj poslovni jezik (morda z redkimi izjemami) še vedno nemški. To je natančno nasprotno smislu omenjene naredbe člena 23. Pa ne samo to. Veleposestniki nastavlajo še vedno nove upravitelje, ki so našega jezika nezmožni in celo tuje državljanje. Zgled Thurn v Guštanju in Perger v Mislinjah.

Kaj je agr. direkcija storila na podlagi člena 23.? In kako samolastno in svobodno gospodarijo ti kapitalisti, švabi in čifuti na svojih veleposestvih v posmeh čлену 7. omenjene naredbe. Ali je v javnem in državnem interesu, da ti kapitalisti širijo nemško propagando z vsemi velikimi sredstvi in močjo, ki jo imajo vsled obširnih posestev, in da nemški uslužbenci skrivajo pod krinko socializma propagando za boljše vize in nemčurstvo ter z nesramnim postopanjem jemljejo ljudstvu zaupanje. Lep zgled za to je Thurn v Mežiški dolini, ki je znan že izza plebiscita. Madžarskih veleposestnikov v Prekmurju sploh ni treba posebej omeniti, ker ti v svoji besnosti proti naši državi presegajo celo Thurne, Windischgrätze, Pergerje, Auersperge in še mnogo drugih.

In lep primer za to sovraštvo kažejo nekatera gospodarstva teh magnatov, ki premišljeno in sistematično slabšajo gospodarstvo zato, da bi se ljudstvo, ki je od veleposestev odvisno, vzdignilo, čež država je kriva. Vse Prekmurje je tak vulkan in vsi naši obmejni kraji in predvsem Mežiška dolina na Koroškem in vsa Štajerska od Celja naprej. Kot vsestranski zgled takega destruktivnega dela je Perger v Mislinjah, o katerem se je že dovolj pisalo.

In kaj je agrarna direkcija storila v smislu člena 7. Do danes ni še pod državno upravo

stavljen noben veleposestnik. Pritožbe se pa množe od delavstva, kmetov itd. dan na dan. Pol leta je od te naredbe in razni Esterhaziji, Auerspergi, Windischgrätze, Thurni, Pergerji se delajo svobodno norca iz vseh naredb. Kdo je temu kriv?

Kakor kaže, se agrarna direkcija v Ljubljani ravnotako malo briga za belgrajske naredbe kakor veleposestniki in vrti svoje miline, kakor ji bolj kaže. Če izvzamemo zakupdajo, ki se je deloma izvedla, ni agrarna direkcija tekom dveh let drugega storila, kot ljudstvo totalno zbegala in vznejevoljila. Ali kaj vse to briga direkcijo! Glavno je, da so divji kozli po planinah zdravi, ker se v predpostavni razmerah bolje rede, in da radi žrtvujejo svoje življenje domovini na oltar. Da pa se je na videz vendar nekaj storilo, je agrarna direkcija spuščala cele trope papirnatih zmajev vseh barv in pokoljenja po Sloveniji v „strah“ veleposestnikom in „tolažbo“ ljudstvu. To so bili takozvani nadzorniki. O teh in o njihovi kvalifikaciji danes ne bomo govorili. Treba je samo pogledati na nekatera posestva v Prekmurju ali na zglednem gospodarstvu Pergerja in drugih mnogih. Nezaupanje ljudstva pa raste in če bo vsled tega JDS izgubila zadnje svoje zaupanje po deželi, nas bo samo veselilo. Ni pa vseeno za tiste mase, ki vsled takega izvajanja agrarne reforme trpe. In če bo stranka naredila račun, gotovo ne bo za te negativne zasluge odlikovala svojega generala z visokim redom.

Vse to pa javnosti ni veliko znano, predvsem ne interesantom in tudi najbrže gospodu ministru ne, za katerim grmom tiči zajec.

Znan je zgodovinski izrek Velikega Aleksandra, da ni na svetu zidu, katerega bi z zlatom obložen osel ne prekoračil. Nam se pa zdi, da ni take naredbe agrarne reforme, čež katero bi zlati osel ne nesel veleposestnikov v Sloveniji.

Če bi hodil Kristus sedaj po Sloveniji, bi gotovo povedal nekako tako-le priliko:

Agrarna reforma je podobna kravici. Ko je bila stiska med ljudstvom velika, mu je Gospod naklonil kravico, da se ljudje nasitijo z njenim mlekom. Ljudstvo je zahvalilo svojega Gospoda in je šlo, da bi molzlo kravo in pilo mleko. Tedaj pa so vsi učenci in so govorili: O ljudje, vi ne znate molziti in krmiti kravice. To je skrivnost. In kdor ne zna, ne namolze mleka. Živinče celo lahko pogine ali pa zbežlja. Mi znamo. Zato je dajte nam v rejo in dovolj bo vsega.

In veliki hlapci so šli in so djali žival v hlev, ljudstvo pa je veselo čakalo na mleko. In veliki hlapci so važno pristopali in krmlili in molzli. Toda kravica je hujšala in mleka ni bilo. Ljudstvo pa je jelo godrnjati.

Do konca pove priliko prihodnost. Pospeševali bomo to po svojih močeh. Javnost je namreč kakor sitna muha, ki se rada pase. S pridom se je pasla na glavi rudarskega svetnika, zato tudi drugih najbrže ne bo zametavala. Naj malo potrpi, paše se obeta še obilo.

Komunike seje načelstva JSDS in KDZ.

K polemiki v časopisju in spričo dognanih dejstev podaja načelstvo JSDS in KDZ naslednje poročilo o svoji seji dne 23. marca 1921:

Strankino načelstvo sprejme poročilo s. Antona Kristana glede eventualnega sprejetja upraviteljskega mesta na posestvu nadvojvode Friderika in poročila referentov o naših gospodarskih organizacijah na znanje ter ugotavlja:

1. S. Ant. Kristan je izjavil, da upraviteljskega mesta na posestvu nadvojvode Friderika še ni sprejel; za slučaj, da ga sprejme, odloži s. A. Kristan, samoobaebi umevno, vsa v politični stranki mu zaupana mesta.

2. Kar se tiče sodelovanja s. A. Kristana pri strankinih organizacijah, smatra načelstvo to vprašanje v prvi vrsti za zadevo dotičnih organizacij; s. A. Kristan upravlja pri nekaterih strankinih gospodarskih organizacijah taka vodilna mesta, da mu morejo poiskati naslednika, če s. Anton Kristan odide iz Ljubljane, še le na občnih zbora, potem ko mu dajo absolutorij.

3. Strankino načelstvo ugotavlja, da so vsa strankina gospodarska podjetja trdna in v lepem

razvoju; vse pisanje nasprotnih časopisov o naših gospodarskih organizacijah, ki se sicer kritike ne boje, ima samo namen škodovati naši stranki, omajati zaupanje naših somišljenikov v stranki in njene zadrugne organizacije. Vsled predstojećih občinskih volitev upajo naši politični nasprotniki se s tem okoristiti, da poskušajo naše pristaje begati.

4. Glede izgube pri komisijskem blagu pri Nakupovalni zadrugi, o kateri je „Naprej“ št. 63 že dne 19. marca 1921 avtentično poročal, ugotavlja načelstvo, da odgovarjajo za dotično izgubo zasebniki, ne pa Nakupovalna zadruga, ki ne bo utrpela nikakršne škode.

5. Načelstvo obžaluje, da so v zadnjih dneh nekateri člani stranke obravnali strankine in osebne zadeve v časopisju, posebno še v nasprotniškem. Strankine zadeve spadajo pred strankino načelstvo, osebni spori pa pred strankino razsodišče. Vsak drug način razpravljanja škoduje ugledu stranke in strankini disciplini.

V Ljubljani, dne 24. marca 1921.

Načelstvo JSDS in KDZ.

Iz Kmetско delavske zveze.

Vsem naročnikom, ki so v zastanku z naročnino, smo priložili položnico. Rdeča številka na naslovu pomeni znesek, ki ga kdo dolguje do prvega aprila. Vsak naročnik pa mora plačati naročnino v naprej, zato prosimo vse naročnike, da pošljejo razen tega zneska primerno več za prihodnje mesece.

Upravišтво „Ljudskega glasu“.

Občinski volilni red za Slovenijo. V založbi Tiskovne zadruge je pravkar izšel nov volilni red, po katerem se bodo vršile prihodnji mesec občinske volitve po Sloveniji. Volilni red, ki je izšel v jako priročni izdaji, bo dobro služil občinskim uradom, glavarstvom, kakor tudi strankam, ki bodo pesegle v volilni boj. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6. in velja s poštnino vred 4 K 40 vin., ako se denar naprej pošlje. — Dobro bi bilo, da si ga naročijo vse naše krajevne organizacije KDZ, da bodo odbori imeli v rokah dobesedni volilni red za občinske volitve.

Dopisi.

Tržič. Velika noč je bila. Za nas tržiške občanarje pa je velika noč šele na pohodu, dan vstajenja, probujenja, dan, na katerega se moramo pripraviti z vso resnobo, z vso močjo poštenega dela, pripraviti se moramo na občinske volitve. Vsak občanar, ki je bil toliko srečen ali pa nesrečen, kakor že vzamemo, da je imel čast voliti sedanji občinski odbor, ali pa da je imel čast živeti v občini pod njegovim vodstvom, naj bo tako dober ter si vzemi eno ali pa dve uri časa v samotni in naj si čisto ločen od sveta začne izpraševati vest o vprašanju: Ali sem storil prav, da sem volil sedanji občinski odbor? Ali se nisem pregrešil nad samim seboj in nad občinskim premoženjem, da sem dal zaupanje sedanjim odbornikom in županu? In gospodje občinski odborniki z županom vred naj prirede osemndnevne duhovne vaje, kjer naj si prav tako izprašajo vest o vprašanju: Ali smo tekom dolge dobe od zadnjih občinskih volitev pa do danes resnično vršili svoje dolžnosti. Ali se je premoženje tekom te dobe povečalo ali zmanjšalo? Ali smo se med vojno obnašali kot poštene sinovi poštenega slovenskega naroda? Ali smo pomagali revežem, vdovam in sirotam brez ozira na levo in desno? Ali smo podpisali vojno posojilo občini v prid ali v škodo? Ali nimamo v svoji sredi moč, ki bi se jih morali radi njih početja med vojsko sramovati? Ali smo bili v stanovanjskih zadevah vedno pravični in nepristranski? Ali so občinska drva v Kekovnici zato, da si nekdo oglje žge iz njih? Ali je občinski lov oddan za resnično najemno ceno? Ali vrše občinski uslužbenci svoje dolžnosti? — Nadaljna vprašanja naj si stavi še vsak g. odbornik sam. Le še eno za g. župana: Ali mora župan vedeti, koliko ima njegov tajnik plače? Ali smem biti župan radi tega, da preskrbim svojem sinu, ki je slučajno doktor pravice, erarično stanovanje, odnosno izpraznim radi njegova celo hišo? — Tekom osemndnevnega izpraševanja svoje vesti odgovorite na stavljena vprašanja s kratkim da ali ne, potem pa stopite pred volilce in jim

moško povejte, kako ste obračunali sami s seboj. Če bodo volilci enega mnenja z vami, vas bodo zopet volili, o čemur pa stavimo krono za krajcer, da ne.

Ljubno. (Šusteršičijanci besnijo.) Naš po dr. Verstovšekovi milosti v domačem kraju nastavljeni dacar ne more prej zaspiti, da postane poslovodja tukajšnjega kmetijskega konsuma in župan, kar bi mu v prvem slučaju dobro neslo, v drugem slučaju pa upa z občinsko oblastjo našo Kmetско-delavsko zvezo in njen bodoči konsum na Šusteršičeve vislice spraviti. Nas socialiste imenuje komuniste-boljševike, ter roti državne oblasti, naj strogo nadzorujejo socialistične shode v poštenu Podpečanovi gostilni. Mi pa opozarjamo finančno oblast, naj politikantu Slivovcu stopi na prste in naj modrejšega človeka postavi v Ljubno, če ravno ima Slivove vso svojo izobrazbo edino svojemuz vzgojitelju Fluderniku zahvaliti. Slivove je že dacar, načelnik zavarovalnice, po zaslugi obč. tajnika občinski agrarni odbornik, ima lepo invalidno plačo, torej za navadnega smrtnika dosti služb. Če pa ne bo dal miru, bomo pa primorani, pri finančni oblasti za odpomoč prositi. Nas rdečkarje naj pusti Slivove lepo pri miru in nas ne nagaja s komunisti, boljševiki in psuje z nemčurji, dokler imamo dokaza, da so bili Šusteršičijanci največji vohuni in denuncianti in njihov šef Šusteršič še zdaj agitira proti naši edinstveni državi in za habsburškega Karla. Sicer pa, če ne bo miru, drugič nekaj več, kar gospodu Slivovcu gotovo ne bo všeč.

Politične beležke.

+ **Socialno zavarovanje delavcev in invalidov.** Ustavotvorni odbor je o tem sprejel naslednje določbe v ustavi: 1. S posebnim zakonom se bo odredilo poljedelsko zavarovanje. — 2. Zavarovanje delavcev v primeru nezgode, brezposelnosti, nesposobnosti ali starosti se uredi s posebnim zakonom. — 3. Invalidi in vojne sirote ter udove padlih v vojni uživajo posebno državno zaščito in pomoč. S posebnim zakonom se bo uredilo vprašanje usposobljenja invalidov in vojnih sirot za delo in življenje.

+ **Nova Evropa.** Nova karta Evrope je še bolj pestra kot je bila stara. Pred svetovno vojno smo imeli v Evropi 27 samostojnih držav; največja od teh je bila Rusija (5,377.000 km²), najmanjša Monako (1,34 km²). Danes ima Evropa 39 držav, torej 12 več.

+ **Kako bo izgledala mobilizacija,** o tem govori paragraf 3. v III. poglavju ustave, katero poglavje govori o „socialnogospodarskih“ vprašanjih. Ta paragraf pravi, da „odslužijo za vojno službo nesposobni svoj rok na poslu, ki odgovarja njihovi moči in sposobnosti. Zakon prinese posebne odredbe o tem.“ — Potemtakem bo torej moral v naši državi svoj vojaški rok odslužiti vsak tudi nesposobni mož! V naši državi bo torej nekaka stalna in vsesplošna mobilizacija tudi kraljevih in šepastih! Lep militarizem! Kajpada bodo tudi vsled tega stroški države zopet večji in vsled tega tudi davki! — Tako torej hoče vlada, v kateri sede liberalci, srbski radikaleci, slovenski samostojneži in Turki! Uvajajo militarizem in povzročajo s tem nove davke, kmetu se pa še lažejo, češ da so zoper davke. Hinavci!

+ **Socialistična konferenca v Belgradu.** Dne 27. in 28. t. m. se je vršila v Belgradu socialistična konferenca, katere sta se kot gosti udeležila tudi naša sodruga in poslanca Etbin Kristan in Rudolf Golouh. Konferenca je določila temelj, na katerem naj se vse dosedanje socialistične stranke v Jugoslaviji združijo, v glavnem pa je imela namen, da konstituirajo socialistično stranko v Srbiji.

+ **Ustavotvorni odbor** še ni dokončal svojega dela. V zadnjem tednu je imel burne debate o centralizmu in avtonomiji. Zastopnik naše stranke, sodrug Etbin Kristan je govoril zoper vladni načrt ustave. Zoper vladni načrt ustave so bili tudi komunisti, klerikalci in hrvaški poslanci Narodnega kluba, ki so izjavili, da odhajajo iz Belgrada in se ne bodo več udeleževali dela konstituantne.

+ **O vojni odškodnini,** ki bi jo morala Nemčija plačati Srbiji, so razpravljali v Belgradu. Seveda da se belgrajska „porodica“ za to odškodnino silno zanima. In koncem koncev bo rekla: „Mi smo srbski narod“ — in srbski kmet in delavec se bosta obrisala za odškodnino, čeprav

sta samo ona trpela v vojni, gospoda pa je vso vojno flankirala po Parizu in Švici!

+ **Kandidati SKS za deželno vlado.** Kakor se po deželi govori, hočejo samostojneži predlagati sledeče svoje ljudi za poverjenike: poverjenišтво za kmetijstvo: Fr. Sajovic iz Kočevja; poverjenišтво za uk in bogočastje: Lovro Rebolj iz Kranja; poverjenišтво za pravosodje: Fr. Kuralt iz Šenčurja. — Sami „ubogi kmetje!“

+ **Zemljoradniki o naših samostojnežih,** ki so izstopili iz zemljoradniškega kluba, je podal zemljoradnik Ovrnanič to-le značilno izjavo: Prepričali smo se, da samostojneži nimajo poštenega namera, se prilagoditi našem programu, na katerega so pristali Bosanci, Dalmatinci in Hrvatje. Prepričali pa smo se, da oni sploh niso načelna stranka, temveč je stranka za obrambo veleposestev v Sloveniji in za pridobivanje velikih dobičkov v zvezi s svojimi finančnimi pokrovitelji. — Drugo nelojalnost in nenačelnost smo ugotovili, ko so nam ponudili predstavitelji SKS naj kupi srbski Zadrugni Savez od njih 18 vagonov galice po 22 kron, franko Ljubljana. Ker jim je pa Zadrugni Savez odgovoril, da je cena previsoka, so potem znižali ceno na 20 kron. S tem so dali pismen dokaz, da so hoteli od siromašnega in po vojni težko prizadetega srbskega kmeta imeti dobiček naenkrat nič manj kot 360.000 K. Na mene pa, kot starega zadrugarja se napravili celo vtis in izzvati v meni prepričanje, da so to pravi sovražniki kmetijskih institucij in čisto navadni „Profitmacherji“, proti katerim se najodločneje bori ravno zadrugarstvo. Taki ljudje spadajo v bankokratsko stranko, nikakor pa ne v kmetijsko stranko. Tako postopanje predstaviteljev SKS v Belgradu jih je naravno moralo voditi v nadaljne nove grehe in zločine napram kmetiskim interesom (ker so namreč šli v vladno, da postane Pucelj minister, Vošnjak poslanik ter da lahko svobodno izvažajo v Italijo in Avstrijo iz Slovenije živino).

Po svetu.

Avstrija.

V Avstriji so čudne razmere. Vladajo klerikalci. V zadnjem tednu so zvišali cene kruha in sedaj zopet „fehtarijo“ pri drugih državah za kredit. Denar tiskajo kar naprej. In kar je še najbolj čudno, je to, da je jugoslovansko meso, katerega naši prekupci in firme izvažajo v Avstrijo, cenejšje kakor pa domače avstrijsko meso. Pri nas v Jugoslaviji bomo torej svoje domače meso kmalu dražje plačevali kakor pa Dunajčani!

Nemčija.

Na Nemškem so izbruhnili v zadnjem tednu veliki komunistični nemiri v Hamburgu, Berlinu, Eislebu, Hesen in Halle. Vladne čete pa so nemire udušile. — Zasedba ozemlja ob Renu po francoskih četah še vedno traja. Ententa hoče, da Nemčija takoj plača veliko vsoto vojne odškodnine v zlatu, Nemci pa pravijo, da tega ne morejo. Izračunano je, da bi dobil od vse vojne odškodnine, ki jo mora Nemčija plačati Francozom, vsak Francoz po 600 milijonov frankov. Seveda, da teh milijonov noben revni Francoz niti povohal ne bo, četudi bi Nemčija plačala, kajti te milijončke bi že „gospodje“ sami zbasali.

Italija.

Italijanska vlada ima mnogo opraviti s krvavimi nemiri v svoji deželi. Dan za dnem so v vseh mestih in na deželi na dnevnem redu krvavi spopadi in atentati fašistov, socialistov in anarhistov. — Vlada miali na razpis volitev, da se na ta način izkoplje iz sedanjih svojih skrbi. — V zasedenem ozemlju bodo volitve sredi maja: Istra bo volila 6 poslancev, Trst 4, ostali del Julijske Benečije pa pet.

Češkoslovaška.

Velika industrijska kriza se pojavlja na Češkem na gospodarkem polju, predvsem v kovinski industriji. Podjetniki hočejo znižati plače. Na en dan so tovarnarji odpustili 120.000 delavcev, ker se ti niso zadovoljili s tem, da bi jim znižali plače.

Švica.

V Švici je pravtako velika industrijska kriza. Brezposelnost delavcev silno narašča.

Francoska.

Francoska imperialistična vlada ima velike skrbi z Nemci ali pravzaprav z nemško odškod-

nino. Ker pa ve, da ima Nemčija svojo oporo v Rusiji, dela z vso silo na to, da bi najprej zrušila boljševiško Rusijo; za to snubi vse srednjeevropske države in tudi našo. V zadnjih dneh se je poročalo, da ponujajo Francozi Jugoslaviji nekako odškodnino za to, če bi šla zoper Rusijo, in sicer se je govorilo nekaj o Koroški. Toda iz te moke ne bo kruha! Ententa bi bila dolžna, da nam slovenski del Koroške brez vsega pripozna, ne pa da bi si mi morali to, kar nam gre po vsej pravici, morebiti zdaj s krvjo od zavezniških držav odkupiti! To naj si v Parizu izbiijejo iz glave! Jugoslovansko delavno ljudstvo noče o kaki vojski nič vedeti! Vsaka taka stvar bi temelje naše države omajala. Po petih letih krvi, muk in stradanja hočemo miru. Če pa hočejo nekateri gospodje sami pred kanone in v fronto na Rusko, naj pa le gredo!

Poljska.

Po podpisu rusko-poljske mirovne pogodbe v Rigi je poljska vlada začela z demobilizacijo letnikov 1896 do 98.

Rusija.

Na Ruskem je boljševiška vlada določila, da se kmetom ne bodo več rekvirirali pridelki. Davki so vsi odpravljeni in kmetje bodo na ime davkov morali dajati le še davke v obliki svojih pridelkov. — V Rusiji so sedaj upori prenehali vsled te odredbe.

Amerika.

Nekatere ameriške strokovne organizacije delavcev so dosegle lep uspeh: V času gospodarske krize so dosegli organizirani delavci, da se jim plače nise znižale, ter da se jim je delovni čas skrajšal. — V Chicagi je bil prejšnji mesec vseameriški kongres zadržnikov, kjer so delavci in kmetje ustanovili veliko gospodarsko zvezo, da izločijo izmed sebe kapitalistične posredovalce in špekulante. —

Domače vesti.

Našim naročnikom naznanjamo, da se je vsled velikonočnih praznikov ta številka za en dan zakasnela. Toliko vsem našim naročnikom v blagohotno vpoštevanje.

Povišanje poštnine za pisma za 100%. Ministrstvo za pošto in brzojav bo povišalo poštnino za 100 odstotkov. Navadna pisma se bo moralo frankirati s poldinarskimi, pisma v inozemstvo pa z dinarskimi znamkami.

Stare desetkronske novčance se ne bodo več puščale v promet ter se v mesecu maju zamenjajo za dinarje.

Papirnati drobiš po 25 par se izda namesto kovanega.

Državna posredovalnica za delo Pri vseh podružnicah „Drž. posredovalnice za delo“ v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti se sprejmejo v delo: opekarji, mizarji, viničarji, majerji, sodarji, krojači, šivilje, hlapci, dekleta za polje, pečarski pomočniki, kovači, pletarji, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

Tlakovanje ulic v Ljubljani se bo kmalu pričelo. Občina je kamenje za tlak naročila pri celjski kamnoseški industriji.

Zavraten umor pri Medvodah. Na velikonočno nedeljo proti 4. uri zjutraj je bil pos. Janez Krek, po domače „Lužar“ iz Gonajka, obč. Medvode, na poti iz Gonajka proti Trnovu zavrato umorjen. Neznani storilec je streljal iz neposredne bližine ter je krogla zadela Kreka v hrbet in mu prevrnila desna prsa.

Mrtve novorojenček najden. Dimnikarski mojster Franc Bedina in njegov dninar Janez Ribič iz Tržiča sta našla pri hiši št. 128 v greznici, iz katere sta pospravljala gnojnico, mrtvo truplo novorojene deklice. Neusmiljena mati, ki je vrgla dete v greznico, ni znana.

Požar v Knežji vasi pri Trebnjem je 21. t. m. upelil 14 hiš z vsemi gospodarskimi poslopji, cerkev in župnišče. Zgorela je cela vas. Odsek za prehrano je nakazal pogorelcem 2000 kg krušne moke, 150 kg masti in 60 kg sladkorja, ker je razen nekaj glav živine zgorelo prav vse.

Dva otroka sta bila dne 23. t. m. v Ljubljani povežena. Otroka sta bila na mestu mrtva.

Tovarna vžigalic v Rušah zgorela. 25. t. m. opolnoči je izbruhnil požar v tovarni vžigalic v Rušah, ki je uničil tovarno popolnoma in upelil ves les, ki je bil zložen v bližini.

Kako je požar nastal, se sedaj še ni dalo ugotoviti.

Smrt na vešalih. Mariborsko porotno sodišče je 24. t. m. obsodilo Antona Bračka zaradi umora na smrt na vešalih.

Gospodarstvo.

— **Nov rudnik premoga v Dalmaciji.** V okolici vasi Lučani je otvorjen nov rudnik premoga.

— **Cene v Ljubljani.** Na ljubljanskem trgu je sedaj na prodaj le še meso slabše vrste, ker boljše gre vse v Italijo in v Avstrijo, pri čemur razni špekulanti in družbe zaslužijo silno „pare“. Goveje meso 1 kg 24 do 30 K, cena živi teži 20 do 22 K. — Svinjsko meso 30 do 32 K, špeh 46 do 48 K, telečje meso 22 do 24 K, prekajeno svinjsko 48 do 52 K. Sadje je zelo drago. Jajca K 1-80 komad. Moka št. 0 velja 1 kg K 17-50. Mleko K 5-50 liter.

— **Kultura tobaka v Sloveniji.** Tobačni tovarni v Ljubljani prispele so iz okolišev, kjer se je dovolilo letos saditi tobak, sledeče prijave: Kranjsko (glavarstva: Krško, Novo mesto, Črnomelj): 14 sadivcev s 43.400 sadikami. Prekmurje: 5 sadivcev s 13.000 sadik. Štajersko (glavarstva: Brežice, Celje, Ljutomer, Maribor, Ptuj): 498 sadivcev s 249.400 sadik. — Razmeroma največ prijav je dospelo iz okr. glavarstev Celje (s 132 sadivci) in Ptuj (s 316 sadivci). — Uprava kulture tobaka je provizorno sledeče uravnana: glavno vodstvo in nadzor kulturno tehnične, fiskalne in administrativne službe je v rokah direkcije tobačne tovarne. Radi intenzivnega nadzora tobačnih kultur obstoji pri tovarni poseben referat, kateri se bavi z zadevnimi posli za politični okraj Črnomelj, Novo mesto, Krško, Brežice in Celje; za politične okraje Konjice, Ljutomer, Ptuj in Prekmurje je pa nadzor kulture poverjen provizornemu uradu za kulturo in odkup tobaka v Ptuj. Vsi prijavitelci za sajenje tobaka so že prejeli dovoljenja in tobakovo seme, da morejo pravočasno posejati seme v pripravljene razsadnike. Oni prijavitelci, katerim bi se iz kateregakoli vzroka posev tobaka ne obnesel, morajo to pravočasno javiti direkciji tobačne tovarne v Ljubljani, da jim po možnosti poskrbi sadik iz rezerv, ki si jih je za take slučaje poskrbela.

Razne vesti.

Poklici poslancev v konstituenti. Ko so se pregledali vsi dokumenti poslancev, se je videlo, da je izmed 419 poslancev 152 državnih uradnikov, 104 zemljeradniki in posestniki, 52 odvetnikov, 13 zdravnikov, 20 duhovnikov, 17 novinarjev, 16 zasebnih uradnikov, 15 trgovcev, 8 obrtnikov, 9 delavcev, 4 dijaki, 3 rentirji in 6 pisateljev.

Ustanovitev politične ekspoziture v Rogaški Slatini. V Rogaški Slatini se ustanovi politična ekspozitura okrajnega glavarstva Ptuj. Deželna vlada je že sklenila predlagati ustanovitev ministrstvu.

Poboji zaradi agrarne reforme. V Bosni se od 1. 1918. sem vedno dogajajo med težaki in veleposestniki spopadi zaradi agrarne reforme, ki navadno krvavo končujejo. Pred nekaj dnevi sta bila zopet dva taka poboja v okolici Dolnjega Vakuta in sta bila dva posestnika ubita in več ranjenih. — To je plod „dela“ liberalne-radikalne vlade v vprašanju agrarne reforme!

Poostren pasji kontumac je proglašen za celjsko okrajno glavarstvo.

Pomnožitev obmejnega orožništva. Ministrstvo za notranje stvari je odredilo, da se v vsej državi podvoji število obmejnih orožniških postaj. — Žandarjev in policajev v naši državi je čimdalje več — in davkov seveda tudi!

Nameščenci v konstituenti. V naši konstituenti je poleg 419 poslancev (49 Radičevcev se sploh ne soudeležuje dela na ustavi) še 220 državnih nameščencev in sicer: 25 stenografjev, 21 strojepisk, 4 korektorji in okoli 170 nižjih nastavljenec. V naši skupščini je tudi službeno mesto, katerega nimajo ne Angleži in ne Francozi, namreč tajništvo stenograf. urada z letne plače 5000 din. in odgovarjajočimi dnevnici. — Na neki seji pa je sklenil administrativni odbor ustavotvorne skupščine, da dobivata vodja in tajnik stenografskega urada, ki sta sočasno skupščinska stenograf, prvi letno plačo 38.000

dinarjev in drugi 32.000 dinarjev. — Tako pride na dva poslanca še malo več ko en nameščenec. Minister „štedi“.

Koliko je invalidov in sirot v Jugoslaviji. Po došlih podatkih je v Jugoslaviji 14.000 invalidov, ki so navezani na invalidsko podporo. Vojnih vdov je 8000 in nepreskrbljenih vojnih sirot 1700. Vsak invalid dobiva sedaj povprečno 30 dinarjev državne podpore, torej izda država za invalidne podpore mesečno 420 tisoč oz. letno 5.040.000 dinarjev. Vojne vdove dobivajo tudi mesečno 30 dinarjev, skupno mesečno 140.000 dinarjev oz. letno 1.680.000 din.

Bankokratstvo v Jugoslaviji. Po uradnih statističnih podatkih je bilo samo v Belgradu ustanovljenih leta 1920. šest denarnih zavodov s skupnim kapitalom 39 milijonov dinarjev. V celi državi je bilo v letu 1920. ustanovljenih 14 denarnih zavodov s skupnim kapitalom 48 milijonov dinarjev in 26 delniških družabnih podjetij s kapitalom 68.500.000 dinarjev. Od teh 26 delniških družb je 16 trgovsko-industrijskih delniških podjetij. — Vse sedanje faktično premoženje naroda se koncentrirja v majhni skupini ljudi, ki potem terorizira ostale milijone prebivalstva. In da se to odpravi, je naloga socializma, ki mora zmagati!

Založba in last konzorcija „Ljudski Glas“.

Oblastem je odgovoren Ign. Mihevc.

Tiska: Tiskarna J. Pavliček v Kočevju.

Ne morete spati? Niti delati? Imate nerodne bolečine? Občutek zadovoljstva doprinese Vam Fellerjev pravi Elza fluid! 6 dvojnati ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebej.

Trpite na počasni prebavi? Zaprtju? To zlo se odstrani s pravimi Fellerjevimi Elza-kroglicami. 6 škatlic 18 K. — Želodec okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 20 K. — Omot in poština posebej, a najceneje. *Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg 358, Hrvatska.*

Splošno kreditno društvo

v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadržnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poročstvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskontujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Miši - podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti, ako porabljaate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 12—, za podgane in miši K 12—; za ščurke, a posebno močna vrsta stane K 20—; posebno močna tinktura za stenice K 15—; uničevalec moljev K 10—; prašek za uši v obleki in perilu K 10— in 20—; proti mravljam K 10—; proti ušem pri perutnini K 10; prašek proti mrčesom K 10— in 20—, proti ušem pri ljudeh K 5— in 12—; mazilo za uši pri živini K 5— in 12—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 10—.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 45, Petrinjska ul. 3.

COSULICH-LINE
= TRST-AMERIKA =
New-York — Buenos-Aires —
Rio di Janeiro — Santos
Montevideo

Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listov za potnike za Slovenijo edinole pri:

SIMON KMETEC, Ljubljana
Kolodvorska ulica 26.